DEO OPT. MAX. UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM DIE JOVIS SEXTA MARTII,

M. NICOLAO LANGLOIS, Doctore Medico, Præside.

An odorifera conferant diuturnitati vitæ?

VALERE quidem suave est, & integrum esse viribus sensilis beatitudo censetur: sed (proh dolor!) vbi mortalis studet perennitati vitæ, eandem sentit sibi deficere, marcescentibus in seipso principiis vitæ duobus calore & humido; mors quippe, vt vita naturalis. Vita permansio calidi in humido, mors extinctio ejusdem caloris ob inopiam humidi: mediæ inter has vitæ curriculum circumscribunt longævitas & brevitas, quæ certos habent gradus commensuratos à caloris & humidi proportione, & à dispositione accidentium occultâ, fixâ & innatâ cuique individuo ab ortu ad aptitudinem generandi pravi aut boni succi, juxta quam variat plus aut minùs diuturnitas vitæ, minúsque & difficiliùs, aut magis & faciliùs à corruptione impetitur vnum individuum quàm aliud: hinc assuescit non ali corpus, ob ídque infirmum erit; & cùm omnibus morbis obnoxia maximè infirmitas sit, quoties offensum corpus fuerit, vitiosa pats maximè sentiet; & cùm rarò eveniat, vt quisquam non aliquam corporis partem imbecillam habeat, vt caput cerebrúmve, quo in numero magna pars vrbanorum est, aut stomachum, vt penè omnes cupidi litterarum, aut pectus, vt incurvi & gibbosi, succutrendùm erit semper patti laboranti, cui sors non contigit valere & senescere.

RUINAM quoque nostram aër etiam adjuvando tentat, qui nobiscum est inevitabilis, quo nemo carere possit, nisi subitâ maransi obeat: calidus & humidissimus est, neutiquam tamen vbique talis; quà tangit convexum ignis, incorruptus, infrà vnde meteora prodeunt, frigidus, in infima regione, ceu apud nos, inæqualis, capax impressionum malignarum, quas creant vapores exhalationésque elatæ à terrâ, ab aquis, à stagnis, lacubus, paludibus, cloacis, vallibus, cannabaceis, plantis arboribúsque viscosis, resinosis & malæ complexionis, vt ficubus, fraxinis, nucibus, quarum substantia, vicinia, vmbra & sub his requies & mora, ob halitum noxium, inimica valetudini, & suspecta tempore tonitrui; & aliis, in quibus nidificant bruchi, erucæ, cantharides, ærugines & similes, quas si etiam Auster afflaverit ventus opifex omnis putredinis in locis pluviis & irriguis, vbi ranæ bufonésque assidui sunt; omnis fætoris in plantis; omnis corruptelæ in insectis; omnis labis, inquinamenti & pestilentiæ in brutis, aër qui nos contactu, inspiratu respiratúque afficit, deferens seminaria illa contagii, brevi quoque nos suo vitio perfundet.

PARS faciei nasus viam aëri præbet, & ab imo in meatus duos osse medio discretos fissus est, qui versùs os in bina itinera dividuntur, quotum hæc ad pectus per fauces descendunt, & spiritui accipiendo & reddendo inserviunt; alia ad cerebrum tendunt, quò etiam aër ascendit, cum hoc tamen discrimine, quòd reciprocatio spirituum de pectore fiat per gurgulionem, non de capite aliquâ patte actitetur; augurot ita fieri propter olfactum qui in eadem parte nobis datur, néve exeat odor vbi semel ascendit, nam si quid sit quod cerebro noceat, præstò est sternutamentum quod in eadem agitur parte omen certum valetudinis diuturnæ: ita nemini dubium sit, quin aër cor, pectus & cerebrum attingat, spiritus vitales & animales ventilet, mundificet, renovet atque exhilaret, & eò ampliùs, quò magis odoriferis, vt jasminorum, delibutus fuerit.

ODORIS delibatio sensum quidem movet, sed ejus essentia clandestina est, & origo illius ignota: si credideris agricolis, cùm æstatis initio terram arant, & efferbuerit, quidquid ediderit principio bene olet; olitoribus, minimum granum quod germinat emergit rubrum, quasi coloris ignei & odoriferi; pastoribus, arbores omnes, in quas decubuerint radii iridis, odoratæ fiunt, vt aspalathus, vitis sylvestris, rubus & id genus aliquæ; si rerum naturalium studiosis, solæ plagæ quæ ad orientem solem spectant, odoratiores plantas alunt, minùs quæ ad Aquilonem, rariùs quoque loca Syriæ, Arabiæ & Africæ; si vsui & experimento, quædam odotem non reddunt nisi crementur igni, vt suffimenta; alia nisi contusa & fricata; nonnulla pleniùs olent vbi mota & agitata, quàm quiescentia: & sicut hyberno tempore minùs olfacere possumus, ita omnem odorem frigus, glacies & hyems extinguit; quocirca non aberravit qui odoris ducem calorem esse ait, quia calor quædam natura odoris est, quòd ejus delibatio sursum feratur ad nasum & cerebrum, quòd in longinquam distantiam permeet, & æstate vigeat; ideo quodcunque odoriferum fuerit, mixtum est corpus in quo præpollet calor & siccitas cum pauco humido, sed sapido, quod à calore commensuratè concoctum vaporem in se continet qui etiam odoris fert suavitatem. Provenit itaque ille odoris affectus non in omni subjecto & qualicunque materie, sed in dispositâ, quæ vbi immaduerit, & calorem exteriorem solis senserit, spirare incipit, & vaporem intra se conceptum, sed suaveolentiæ, emittit, qui odor est qualitásve pollens speciatim in floribus, ad quos à natura transmittitur, & in halitu tanquam in subjecto sensum feriens: si enim alicubi, vt in cortice, ligno, foliis, fructibus, radice stirpis latitet, non effunditur, nec eminus sed cominus tantùm secretior innotescit. Quamvis autem multa animalia fortiori olfactu gaudeant, accurrántque, aut avolent è longinquis intervallis ad pastum quasi odore inescata, homo tamen exquisitiore præditus est, & differentias vsúsque odorum perfectè dijudicat.

LANGUOR est imbecillitas totius substantiæ cordis orta à fœtido vapore obvio introeunte cum aëre in capacitatem ipsius, à quo spiritus vitales exoluti concidunt virésque; ad cujus auxilium factus est à natura odor, qui proprius est soli homini, & cordi maximè, quod cùm semper respirare debeat, etiam nihil respiret, nisi quid odoriferum, à quo ejus substantia imprimis siccitatem contrahat ad robur & perennitatem, à quo motus illi tremuli à graveolentia excitati sedentur, à quo spiritus vitales reficiantur; licèt enim odor non sit nutrimentum, est tamen fomentum spirituum vitalium, qui sunt vinculum animæ & corporis. Quare nec alienum erit à natura, cujus opera perpetuò ars nostra sequi solet & imitari, circuire loca obsita arboribus & plantis odoriferis, quarum flores adhuc animatos & tunc suaveolentiores cor subolfaciat; aut si fas non est, flores recenter excerptos; si nec hoc liceat, subodorari lintea quædam intincta in eorumdem florum aquis odoratissimis, & naribus oríque admovere; ad extremum, si hæc non arrideant, cura tibi concinnari globulum ex ambra, moscho, civeta, quem secretò geras, volvas, contrectes & suboleas: hunc senties non solùm prodesse cordi, sed & cerebro opitulari; frigido enim naturâ existente cerebro, & sanguine, qui circa illud in angustis venis existit, subtili & puro, caput fluxionibus opportunum est, ni ascendentibus odoribus in cerebrum propter levitatem caloris, etiam calor illorum adjuvet, quod frigus naturale pattis infestat. Sic vbi aures intra se sonant, aut tympani humiditas nimia obest ne eædem exterum sonum accipiant, gossipium moschatum intrusum in aures exsiccat tympanum, & auditum restituit: sic mane spiritu vini os fovere, eluere, salubris vsus fuerit in cordis & stomachi firmitatem; esse quoque in mensis edulia ex odoriferis condita; sorbere juscula ex oleribus aromaticis; ferinas quoque bestias, tam aves quàm quadrupedes venaticas assatas comedere cum succo aurantiorum; miscere quoque his acetaria ex balsamo, nasturtico & aliis pusillis herbis fragrantibus; vti vino tenui frambosio, mos suavis erit toti palato: horum enim omnium vapor gratiosus & suaveolens tempore coctionis emissus à stomacho in cor, cui consociatus est per sympathiam, & in cerebrum, corpus incolume inter odores servat. Quid plura? mirum est inter fastidiosas medicamenti purgantis sorbitiunculas etiam dari locum aromaticis in patrocinium mœrentis stomachi; & in casu pestilentiæ cùm nemo securus esse possit, immunis à periculo est qui sorbuerit theriacæ aut confectionis alkermes aut de hyacintho drachmam vnam, & stipatus odoriferis incederit.

Ergo odorifera conferunt diuturnitati vitæ.

Proponebat Lutetiæ FELIX LISLEMAN Constantiensis, A. R. S. H. M. DC. LXX.